

Chủ đề: CỘI NGUỒN HẠNH PHÚC

I. ĐỌC HIỂU (6,00 điểm)

Đọc văn bản:

(1). Tôi nhớ, ngày tôi còn nhỏ, ba tôi hay bảo, bữa cơm đúng nghĩa phải đông đủ con cái và ba mẹ trong gia đình; cực chẳng đã thì mới vắng, người vắng mặt là người thiệt thòi. Tôi nghe lời ba, dạ dạ vâng vâng thế nhưng phải đến khi lớn hẳn, có gia đình riêng, mới thấm thía lời ba và càng thấy quý giá biết nhường nào bữa cơm gia đình - không gian nuôi dưỡng và kết nối tình cảm gia đình. Và đặc biệt dần vỡ vạc ra cái lý "người vắng mặt là người thiệt thòi". Thật đơn giản, cứ mỗi một lần vắng lại mất đi một cơ hội được yêu thương!

(2). Mỗi một đời người, từ thuở ấu thơ đến lúc trưởng thành, sự cảm nhận về bữa cơm gia đình của người này lại khác người kia, trong mỗi người tại từng thời khắc cũng lại khác nhau. Cái giống nhau là càng lúc càng thêm quý bữa cơm tương rất đời thường mà hóa ra vô cùng đặc biệt. Gia đình là nơi khởi nguồn, hình thành nhân cách mỗi người. Nơi ấy ai cũng được quan tâm, che chở từ vòng tay của ông bà, cha mẹ, anh chị em ruột thịt, vợ chồng - nói gọn gàng hơn là được yêu thương - thì bữa cơm gia đình sẽ là "nhân chứng" cho yêu thương ấy. Riêng tôi, tôi có thêm một cảm nhận "không cơm nào ngon hơn cơm mẹ nấu". Quá nửa đời người, nhớ lại càng thấy rưng rưng nỗi niềm...

(3). [...]

(4). Mẹ tôi là người thuần tay, khéo tính nên mùa nào thức nấy. (Nào là canh cá diếc rau răm, canh rau tập tàng, canh bầu... ngày hè; là muối mè, muối đậu phụng, cá kho khô... ngày đông. Cứ thế vẫn xoay theo mùa, nhưng sao không ngán, mà ngon chỉ lạ. Sự háo hức hít hà của mấy chị em tôi hồi nhỏ khi mẹ bung mâm cơm ra, cả ba, mẹ và các con đều vui lắm... Bữa cơm đạm bạc nhưng đông đủ con cái, chuyện trò rôm rả, ba mẹ hỏi han và khuyên bảo dẫn dắt chị em tôi đủ thứ chuyện về học hành, thi cử, hay bày biện việc này việc kia ngoài giờ học...

(5). Vui nhất vẫn là bữa cơm tối, cả nhà xúm xít nhau quanh cây đèn dầu. Những bữa cơm gia đình ngày ấy lúc nào cũng thật ngon, thật vui, cho dù mâm cơm nhà nhiều khi chỉ có đĩa rau lang hay rau muống, bát nước luộc rau, mắm dưa, hay quả trứng luộc dầm tan với hơn nửa chén nước mắm cả nhà cùng ăn...

(6). Bây giờ, khi mà cái thời "lên cho chặt ruột" đã qua nhường lại cho cái sự "ăn ngon", có anh bạn đồng nghiệp nói vui, rằng mỗi sáng phải loay hoay vòng xe quanh phố tìm món ăn sáng cho đỡ ngán. Thế mới biết, ăn với ai, ăn cái gì, ăn bằng mắt, ăn bằng tâm trạng... không hề đơn giản, phải thỏa mãn đồng thời nhiều điều kiện thì mới có bữa cơm ngon. Nay ta đủ các loại cơm: [Cơm văn phòng, cơm siêu thị, cơm hàng, cơm quán... và biết bao tiệc tùng để rồi cuối cùng mọi thứ cứ trôi tuột qua, không mấy điều đọng lại trong ký ức.] Chính vì thế những bữa cơm gia đình lại đắm sâu trong ngăn kéo cảm xúc. Cuộc sống càng bận bịu, gấp gáp, căng thẳng, ngôi nhà và bữa cơm gia đình lại càng thêm quan trọng, khi ở đó ai cũng có thể gửi gắm yêu thương và nhận được yêu thương từ các thành viên còn lại.

(7). Với đại gia đình tôi, mỗi lần đến ngày giỗ mẹ và giỗ ba là sự trở về thật sự thiêng liêng nhất của chị em tôi. Mâm cơm cúng bao giờ cũng tự tay chị em tôi làm, không quên các món ăn mà mẹ đã nấu cho cả nhà ăn và nuôi nấng chúng tôi nên người. Những câu chuyện, kỷ niệm thời ngày ấy cứ được nhắc lại, như có ba, có mẹ luôn ở bên. Nguyên vẹn những ngọt ngào của tình thương yêu ba mẹ dành cho con cái. Những ngày giỗ đã trở thành bữa cơm gia đình lớn, trọng đại; ngoài những gì đã quen thuộc với nhiều người, với anh chị em tôi, là nơi những câu chuyện xưa cũ đã kể ra cả trăm lần tiếp tục được kể lại. Bọn trẻ có thể mim cười nhắc trước, kể trước, nhắc chùng chùng chi tiết ai đó lỡ bỏ sót..., chúng có thể làu bàu "kể hoài, năm nào, lần giỗ nào cũng kể" nhưng rồi thật kỳ diệu, chính chúng lại nhắc nhớ những kỷ niệm với ông với bà của riêng chúng. Và rồi người lớn cũng có cách mim cười của riêng mình, bữa cơm lớn ngày càng thêm đầy đặn. Vui đấy chứ!

(Mẹ & bữa cơm gia đình, Hồ Thu, dẫn theo baobinhdinh.vn, ngày 09/03/2024)

Lưu chọn một (01) đáp án đúng trong mỗi câu sau đây:

Câu 1. Văn bản trên chủ yếu sử dụng phép liên kết hình thức nào?

- A. Phép thế. B. Phép lặp từ ngữ.
C. Phép nối. D. Phép đồng nghĩa, trái nghĩa và liên tưởng.

Câu 2. Theo văn bản, ai là người đã *vỡ vạc ra cái lý "người vắng mặt là người thiệt thòi"*?

- A. Nhân vật *tôi*. B. Nhân vật *ba*. C. Nhân vật *mẹ*. D. Cả A và B.

Câu 3. Thành phần biệt lập trong câu văn: "*Nơi ấy ai cũng được quan tâm, che chở từ vòng tay của ông bà, cha mẹ, anh chị em ruột thịt, vợ chồng - nói gọn gàng hơn là được yêu thương - thì bữa cơm gia đình sẽ là "nhân chứng" cho yêu thương ấy.*" là:

- A. thành phần tình thái. B. thành phần gọi - đáp.
C. thành phần cảm thán. D. thành phần phụ chú.

Câu 4. Từ nào dưới đây không phải là từ láy?

- A. Bộn bề. B. Gọn gàng. C. Học hành. D. Xúm xít.

Câu 5. Vui nhất vẫn là bữa cơm tối, cả nhà xúm xít nhau quanh cây đèn dầu.

Từ in đậm trong câu văn trên được gọi là:

- A. chỉ từ. B. lượng từ. C. số từ. D. tình thái từ.

Câu 6. Theo văn bản, trong việc chuẩn bị những bữa cơm gia đình, nhân vật *mẹ* được nhận xét:

- A. là người cẩn thận khi luôn lựa chọn các nguyên liệu an toàn để chế biến thức ăn.
B. là người nhanh nhẹn khi nấu được nhiều món ăn trong khoảng thời gian ngắn.
C. là người tiết kiệm khi chỉ sử dụng những thứ có sẵn trong vườn nhà để nấu nướng.
D. là người thuần tay, khéo tính khi luôn chế biến các món ăn theo mùa.

Câu 7. Trong đoạn (2) của văn bản, nhân vật *tôi* khẳng định: "*Quá nửa đời người, nhớ lại càng thấy rưng rưng nỗi niềm...*"

Ý nào dưới đây không phản ánh đúng nỗi niềm của nhân vật *tôi*?

- A. Nỗi hối hận vì từ thuở ấu thơ đến lúc trưởng thành, bản thân đã không cảm nhận được tầm quan trọng của bữa cơm gia đình.
B. Niềm tự hào khi được nuôi dạy từ bữa cơm gia đình - cái nôi hình thành nhân cách của mỗi người.
C. Nỗi nhớ da diết về những bữa cơm ngon do chính tay mẹ nấu.
D. Niềm xúc động khi nhớ lại những khoảnh khắc sum vầy, tràn ngập tình yêu thương, sự quan tâm, che chở từ các thành viên trong gia đình.

Câu 8. Đoạn (7) của văn bản có câu: "*Và rồi người lớn cũng có cách mim cười của riêng mình, bữa cơm lớn ngày càng thêm đầy đặn*".

Cách mim cười của người lớn được nhắc đến ở trên có ý nghĩa gì?

- A. Đó là sự vui vẻ khi được chứng kiến cảnh bọn trẻ tụ tập trước sân nhà để cùng nhau cười đùa và rôm rả những câu chuyện không đầu, không cuối.
B. Đó là niềm hạnh phúc vì được làm lại các món ăn mẹ từng nấu, được sum vầy và ôn lại kỉ niệm bên mâm cơm đại gia đình, được nghe bọn trẻ nhắc nhớ về ông bà.
C. Đó là sự mãn nguyện vì bản thân đã được trở về ngôi nhà xưa để bắt đầu lập nghiệp, ổn định cuộc sống sau bao năm bôn ba, ngược xuôi nơi đất khách.
D. Cả A, B và C.

Trả lời câu hỏi:

Câu 9. Theo em, vì sao nhân vật *tôi* trong văn bản lại cho rằng: "*Nay ta đủ các loại cơm: Cơm văn phòng, cơm siêu thị, cơm hàng, cơm quán... và biết bao tiệc tùng để rồi cuối cùng mọi thứ cứ trôi tuột qua, không mấy điều đọng lại trong ký ức*"?

Câu 10. Em rút ra được những thông điệp gì từ văn bản trên?

II. LÀM VĂN (4,00 điểm)

Từ những hình ảnh bình dị đã in sâu vào kí ức của nhân vật *tôi* trong văn bản ở phần Đọc hiểu (khoảng khắc cả nhà xúm xít ăn cơm bên ngọn đèn dầu, các món ăn đạm bạc, bóng dáng thân thương của ba và mẹ, ...) cùng những trải nghiệm của bản thân, em hãy viết bài văn nghị luận bàn về vấn đề: ý nghĩa của những điều bình dị quanh ta.

- Hết -

Thí sinh không sử dụng tài liệu. Giám thị không giải thích gì thêm.

Họ và tên thí sinh: ..... Số báo danh: .....
Chữ kí của giám thị 1: ..... Chữ kí của giám thị 2: .....